

Mötesanteckningar samråd funktionshinder

Mötesdatum: 2022-09-15
Tid: Klockan 13.30-16.30
Plats: Resenären Stationshuset Konferens

Deltagande organisationer

Astma- och Allergiföreningen i Västra Götaland.
Attention Skaraborg
DHR Region Västra Götaland
Diabetesföreningen Västra Götaland
FUB
Funktionsrätt Skaraborg/HRF Västra Götaland
Hjärnkraft
NSPHG
SRF Göteborg
SRF Älvsborg
Unga rörelsehindrade Göteborgsklubben
VGDL

Övriga deltagare

Amanda Brown-Stjärnå (M), beredningen för mänskliga rättigheter
Eva-Karin Torhem Arnell (C), beredningen för mänskliga rättigheter
Niclas Samsioe, koncernstab kommunikation och externa relationer Västra Götalandsregionen
Maria Larsson, samordnare Kraftsamling digitalisering, Samhällsanalys Västra Götalandsregionen
Åsa Olsson, regionutvecklare avdelning social hållbarhet, Västra Götalandsregionen

Dagordning

1. Deltagarna presenterar sig

2. Tyst minut hålls för en avliden företrädare för DHR

3. Dagordningen godkänns, ingen anmälan av övriga frågor

4. Förgående mötesanteckningar godkänns

5. Inkomna frågor

- Våld påverkar din hälsa

En fråga har inkommit angående de små kort med information om vart den som är utsatt för våld eller är den som utsätter andra för våld kan vända sig för att få hjälp. Korten ligger på Västra Götalandsregionens mottagningar. Företrädarna i samrådet påpekar att:

- Det är för lite kontrast mellan text och bakgrund.
- På syncentralerna kan texten behöva ha gul text mot svart bakgrund eller tvärtom och finnas i punktskrift
- Viktigt var de placeras – en ska kunna smyga ner korten i fickan eller väska obemärkt
- Väldigt viktigt att fråga om våld i nära relationer inom hela sjukvården och att man får vara ensam med vårdpersonalen utan ledsagare
- Texten ska vara lättläst och finnas på flera språk
- Det finns teckenspråkiga jourer att kontakta:

BOUJT- Barn och ungdomsjour på teckenspråk: <https://boujt.se/>

NKJT- Nationell kvinnojour och stöd på teckenspråk: <https://nkjt.se/>

[Våld påverkar din hälsa](#)

- Fysisk tillgänglighet inom primärvården

DHR har skickat ut frågeformulär till primärvården där de ställer frågan om vårdverksamheten har sittvåg, brits och personlyft.

Information om att i Tillgänglighetsdatabasen TD, pågår ett arbete att lägga in information om personlyft och höj- och sänkbar gynstol. Höj- och sänkbar brits ingår i informationen i

behandlingsrummet. Primärvårdens lokaler inventeras ungefär vart tredje år då aktuella uppgifter läggs in i TD varför det kan saknas aktuell information i vissa vårdverksamheter. [TD Vänerparkens vårdcentral](#)

6. Tema: Delaktighet – kommunikation

Utredning av koncernövergripande behov av samordnad tillgänglig, begriplig och inkluderande information till invånarna

Niclas Samsioe Ledningsstöd, Koncernstab kommunikation och externa relationer Västra Götalandsregionen

Uppdraget kommer från regionstyrelsen och beredningen för mänskliga rättigheter. I den handlingsplan för mänskliga rättigheter som gällde 2017-2020 fanns mål 12 som handlade om tillgänglig, begriplig och inkluderande information till invånarna.

Vid utvärdering av handlingsplanen såg man brister inom området information, språk/översättningar och patientinformation. Några exempel:

Niclas lyfter upp att det kan finnas flera versioner av samma patientinformation, när det hade räckt med en. Ibland görs det ett dubbelarbete för översättningar till exempel kan information översättas till ett språk som en annan verksamhet också översatt. I dagsläget är det ett otydligt ansvar för bildstöd.se, som är ett kommunikationsmaterial med bilder och som även används i övriga Sverige. Det är otydligt hur vi fördelar ansvaret för tillgänglighetsfrågorna. Viktigt att utreda hur resurserna kan utnyttjas bättre och att följa lagstiftning till exempel när det gäller nationella minoritetsspråk.

- Uppdraget är att utreda och föreslå hur VGR kan samordna sin information för att bli mer tillgänglig, begriplig och inkluderande för invånarna. Dessutom ska roller och ansvar för samordning, utveckling och finansiering bli tydliga.
- Syften är att förbättra kvaliteten på VGR:s information, stärka demokrati, mänskliga rättigheter, hälsa och effektivisera resurserna.

Arbetsområden för utredningen är bland annat standardiserad och samordnad patientinformation – 1177 och patientportal, språk och översättningar, förslag till anvisning eller riktlinje och bildstöd.

Nu sker en kartläggning av nuläget vad som har gjorts. Bland annat vilken del av tillgänglighet är vi bra på och var behöver vi bli bättre.

Vilka behov har invånare och medarbetare?

Synpunkter från företrädare i samrådet

- Personer med intellektuell funktionsnedsättning. Ta reda på hur de behöver få information.
- Det behöver finnas generella riktlinjer för hur information ska göras tillgänglig för alla regionens invånare.
- Det finns EU-direktiv om hur webb och appar ska vara tillgängliga. I Sverige heter den Lagen om tillgänglighet till digital offentlig service.
- Alltid tänka på vem som ska läsa texten. Dokumentet kan vara skriven med lättläst text eller ha bildstöd.
- Viktigt med bra kontrast nu när man har en synnedsättning. Om man inte ser alls är det viktigt att få en överblick av dokumentet och kunna ta sig fram i det med hjälp av rubriker då man använder dator med talsyntes

- Ta hjälp av levande bibliotek.
- Personer med funktionsnedsättning är en mycket heterogen grupp. Behövs det mer information, kortare budskap, vilken nivå ska texten skrivas på. Fråga oss i föreningarna så kan vi hjälpa till och bedöma.
- Om man inte ser är det viktigt att kunna kommunicera med digital teknik (om man är digitalt intresserad) – då kan man få text uppläst via talsyntes och också läsa med fingrarna på punktskrift om man har en punktskriftsdisplay.
- Tidigare har ljudmagasinet funnits som tog upp kulturevenemang i Västra Götaland. Ni behöver ha en strategi för hur VGR ska nå ut med samhällsinformation till oss med nedsatt syn eller blinda och som inte använder mobil eller dator.
- Via ”Boken kommer” går det att skicka poddar där man kan lyssna på innehållet. Polar print installerar hjälpmedel.
- Personer över 65 år använder inte digital teknik lika ofta. Skapar en stigmatisering – hur man får med de här grupperna.
- Teckenspråksinformationsvideos, klipp på teckenspråk.
- Kom ihåg syntolkning av filmer för oss som inte ser.
- På 1177.se finns bara åtta artiklar översatta till teckenspråk.

Niclas berättar att nu pågår en revidering av VGR:s visuella profil där tillgänglighet naturligtvis finns med i arbetet och det ska vara lätt att göra rätt.

7. Kraftsamling digitalisering

Maria Larsson Samordnare kraftsamling digitalisering, Samhällsanalys Västra Götalandsregionen.

Maria jobbar halvtid som samordnare för kraftsamling digitalisering som är en av fyra kraftsamlingar i den regionala utvecklingsstrategin (RUS). De övriga är fullföljda studier, elektrifiering och cirkulära affärsmodeller.

Under covid-19-pandemin har många föreningar fått ställa om sin verksamhet till mer digital. För att undersöka hur digital verksamheten och kommunikationen är i föreningar i Västra Götaland skickades en enkät till ca 200 representanter för ett antal föreningar och studieförbund i Västra Götaland. Totalt svarade 54 organisationer på enkäten vilket ger en svarsfrekvens på ca 25 procent. Fördelat på organisationer svarade 34 funktionshindersorganisationer, patient- och pensionärsföreningar, 13 ungdomsorganisationer och politiska ungdomsförbund samt 7 studieförbund.

Ytterligare ett syfte var att undersöka om det finns ett behov av stöttning för en ökad digitalisering.

Resultatet kommer att redovisas i en rapport. Sammanfattningsvis:

- Det finns en stor spännvidd bland föreningarna vad gäller digital förmåga.
- Många har haft styrelsemöten digitalt.
- I hög grad haft digitala möten med medlemmar.
- Kommunikation med medlemmar går i hög grad via hemsidor, epost, digitala nyhetsbrev och sociala medier.

Möjligheter:

- Kunna närvara på möten hemifrån samt kunnat delta på möten med kort varsel

Svårigheter:

- Alla har inte behov eller intresse av att lära sig och använda sig av digitaliseringens möjligheter.
- Flera uttrycker att de har dålig digital kunskap.
- Styrelsen orkar inte driva egna utbildningar
- Det finns inte wifi på alla gruppboenden
- Inte samma gemenskap när en träffas digitalt

Förslag på behov av stöttning:

Utrustning, mikrofon, kurser, utbildning till styrelsen, teknikmentorer som åker ut till föreningar och medlemmar.

Kulturavdelningen har medel att söka. Information om det kommer att skickas ut.

Synpunkter från företrädare för samrådet:

- Vad gäller utbildning så används studieförbunden för att höja kunskapen vad gäller digitaliseringens möjligheter i föreningarna och med dem finns upparbetade kontakter.
- Det vore bra att kunna söka medel till utrustning eller lokal.

Mer information

- [Västsvensk kraftsamling digitalisering - Västra Götalandsregionen \(vgregion.se\)](http://vgregion.se)
- Nyhetsmail om Västsvensk kraftsamling digitalisering
- [Digitalisering i Västra Götaland LinkedIngrupp](#)
- Regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland 2021–2030 anger mål och riktning för vårt gemensamma regionala utvecklingsarbete. www.vgregion.se/vg2030

Kontaktuppgifter till Maria Larsson:

Telefon: 0702175763

maria.a.larsson@vgregion.se

[Digitaliseringsstöd som ska stötta föreningarna](#)

8. Uppföljning av tidigare ärenden

- Förslag på ny mötesstruktur för samråden lyftes på förra samråd funktionshinderns möte den 5 maj. Har diskuterats med övriga fyra samråd.

Två samrådsmötens framförhållning (cirka ett halvår) för att hinna efterfråga medlemmarnas åsikter i en fråga. Här skulle samråden kunna ha ett årshjul.

Vilka möten kräver digitala respektive fysiska möten? Behöver diskuteras med nästa mandatperiods samråd.

Årshjul för beredningen för mänskliga rättigheters sammanträden finns inte utan är ett arbetsdokument. Ärenden skulle kunna redovisas muntligen på samrådsmöten.

Kallelse tidigare än en vecka innan mötet – ta upp med kommande samråd.

Inspel från samrådet 5 maj till presidiet. Svar från presidiet:

- Compassen redovisar en kartläggning av barn med psykisk ohälsa i Skaraborg på beredningen för mänskliga rättigheters sammanträde.

Åtgärd: Compassen redovisade den 13 september.

- Att VGR tar ansvar för att samhällsviktig information når ut till invånare. Kopplas till regiondirektörens uppdrag om hur VGR bättre kan samordna sin information för att bli mer tillgänglig, begriplig och inkluderande för invånarna (RS 2022-00221).

Åtgärd: Niclas Samsioe är samordnare för uppdraget och har idag berättat om det och haft en dialog med samrådet om vilka behov som finns för en tillgänglig, begriplig och inkluderande information till invånarna.

9. Information från beredningen för mänskliga rättigheters sammanträde

- 2022-06-09

Fördelning av verksamhetsstöd för social hållbarhet med inriktning mänskliga rättigheter, utlysning av organisationsstöd för mänskliga rättigheter, utvärdering av mänskliga rättigheters samråd 2019-2022, slutredovisning av forskning om erfarenheter av utredning om könsdysfori

- 2022-09-13

Yttrande över remiss om handlingsplan för en långsiktig utveckling av tolktjänsten för döva, hörselskadade och personer med dövblindhet, parasportstipendiet, Compassens kartläggning av barn och ungas psykiska hälsa i Skaraborg, besök av parasportstipendiater 2021.

Synpunkter från företrädare i föreningarna:

- Parasport behöver prioriteras högre – prissummorna diskuterades.
- Det är mycket viktigt att barn och ungdomar får idrotta.
- Får inte lämna information om föreningar i väntrummen på habiliteringarna. Det hade varit bra att ha information om parasport där.

Uppdatering efter mötet: Den 26 oktober 2021 togs styrelsen för Habilitering&Hälsa beslut att information från brukar/patientorganisationer får lämnas i Habilitering&Hälsas väntrum, se bifogad bilaga.

10. Information

Ny politisk organisation

- Beredningen för mänskliga rättigheter kommer att finnas kvar under kommande mandatperiod.

På förmiddagen har majoriteten av företrädare för föreningarna i samråd funktionshinder deltagit i Hälso- och sjukvårdsstyrelsens brukarråd. Där har Dennis Jeryd, kanslichef på Socialdemokratiska kansliet i Västra Götalandsregionen, berättat om den politiska organisationen inom Hälso- och sjukvården. Företrädarna fick inte tydliga svar på hur Hälso- och sjukvården ska organisera samråd/brukarråd.

Några synpunkter från företrädare för föreningarna:

- Vi skulle behöva vara med i alla grupper. Vi är angelägna om att politikerna får kunskap om våra behov och rättigheter.
- Bra med HSS på förmiddag och beredningen för mänskliga rättigheter på eftermiddagen.

Förelrädarna från förelningarna kommer att sammanställa synpunkter kring kommande mandatperiods samråd funktionshinder och brukarråd som skickas till lämplig tjänsteperson.

- Process för samråd 2023-2026

Beredningen för mänskliga rättigheter kommer att under höstens tre sammanträden ha workshops gällande samråden.

11. Inga övriga frågor

12. Är det något från dagens möte som ska lyftas vidare till beredningen för mänskliga rättigheter via presidiet?

Önskemål om att beredningens samråd och eventuellt brukarråd för Hälso- och sjukvården har sina möten samma dag som idag.

13. Teman till kommande samrådsmöte

- Kompetens
- Arbete i Västra Götalandsregionen

14. Utcheckning, reflektion över dagens möte

Nästkommmande möte:

Samråd funktionshinder 3 november klockan 13.30 – 16.30

Välkommen!

Sammanställande

[Beredningen för mänskliga rättigheter](#)

Västra Götalandsregionen

Kontaktperson

Åsa Olsson

asa.olsson@vgregion.se

070-540 53 66